

Wayne Rice

Fején a szöget!

Wayne Rice

Fején a szüget!

**100 frappáns, figyelemfelkeltő illusztráció
előadásokhoz, tanításokhoz**

Készült Amerika legjobb ifjúsági előadói:
Tony Campolo, Les Christie, Chap Clark,
Jim Burns, Len Kageler, Ray Johnston,
Rick Bundschuh, Dewey Bertolini
és mások hozzájárulásával.

Új Remény Alapítvány
Sárospatak

Originally published in the U.S.A
under the title *Hot Illustrations for Youth Talks*
Copyright © 1994 by Youth Specialties, Inc.
Grand Rapids, Michigan

Published by arrangement with The Zondervan
Corporation L. L. C., a division of HarperCollins
Christian Publishing, Inc.

Translation Copyright by New Hope International
Hungarian Translation © Új Remény Alapítvány, 2005

Negyedik, változatlan kiadás, 2021

Fordította: Sándor Zsuzsanna
Lektorálta: Kriszt István
Borító, tördelés: Lente István
Felelős szerkesztő: Leskó Csilla

ISBN 978-963-86507-4-0

E könyv tartalmának fénymásolása gyülekezeti, belső használatra, ifjúsági foglalkozásokra, valamint keresztyén oktatási célokra engedélyezett. Egyéb célokra a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül tilos a könyv, vagy bármely részének elektronikai, mechanikai, hangszalagra rögzített, illetve más adatátviteli úton történő sokszorosítása és terjesztése. Minden jog fenntartva.

A könyvben található bibliai idézeteket (ha azt másként nem jelöltük) az 1975. évi új fordítású Biblia javított kiadásából vettük át (Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1991).

Tartalomjegyzék

Források	7	A tyúk és a disznó	67
Bevezetés	9	Válaszd Máriát!	68
Hogyan válasszunk és használjunk illusztrációt?	11	A cirkuszi bohóc	72
ILLUSZTRÁCIÓK		A szikla	74
Nagy Sándor	22	A koporsó	77
Egy imameghallgatás	24	Hazafelé	80
Félelmetes engedelmesség	26	A számítógép-kegyelem	82
A hadihajó és a világítótorony	28	A keksztolvaj	84
Medve a barlangban	30	Halálos golyócskák	86
A Szépség és a Szörnyeteg	32	A gyémántkereskedő	88
A méhcsípés	34	Az éjjeli pávaszem	90
Óvakodj a kurárétól!	36	Eszkimó farkasvadászok	92
Nagy kalandok	38	Igazolások	94
A nagy kő	40	Nézz szembe a zenével!	96
Találka egy ismeretlennel	42	Fejezd be a versenyt!	98
A vakok és az elefánt	44	A repülő V	100
Egy győztes vére	46	A Repülő Wallendák	102
Hajó a kirakatban	48	Lábnyomok a homokban	104
Boróka nyula	50	Franciaország, 1943.	106
Arra született, hogym repüljön	52	Az Ige terjedése	108
A palack	54	A kesztyű	110
Azért vásároltalak meg, hogy felszabadítsalak	56	A világ legügyesebb ütőjátékosa	111
A fiú és a cirkusz	60	Az agárverseny	113
A szörnyű felfordulás	62	A fűszeres	115
A hó fogságában	65	Hannibál tüze	117
		A remete ajándéka	119
		A reménytelen baseballmeccs	123

Hogyan fogjunk majmot?	125	A titok	185
A kártérítési igény	127	Élezd meg a fejszédet!	188
Jézus és a futballcsapat	130	A világ legokosabb tinédzsere	190
Átverés az ékszerüzletben	132	A társasági hölgy	192
A kirakójáték	133	Sparky, az örök vesztes	194
Az álláskérelmező	134	Az öngyilkossági kísérlet	197
A Kebbics-viszketegség	136	Teddy és Thompson kisasszony	199
A csók	139	Telemachus Rómába megy	204
Bárányévad Új-Zélandon	141	Hómérók és hófokszabályzók	207
Téglát rak, vagy katedrális épít?	143	Thomas Edison, a csódtömeg	208
A mentőcsonak	145	A három fonóasszony	210
Az életmentő-állomás	148	A kötél és a talicska	215
A kislány és a zongora	151	Túl sok mozdonyvezető	217
A távolugrás	153	A traktorverseny	219
Elveszett kutya - 50 dollár jutalom	155	A teknőskirándulás	221
Szeretettel: Juli	156	Meg nem alkuvó elszántság	223
A tükör	158	A W.C.	226
Egy éjszaka a kísértetjárta házban	160	Meg fogunk keresni	229
Nem igazi férfi	163	Miféle élet?	231
A kőolaj-finomító	166	Mikor halok meg?	233
Kiállítás nyereskor	167	Az ablak	234
Az utolsó vacsora festése	169	Nem arra, Riegels!	239
Pepe Rodriguez	171	Te is lehetsz szép	242
Grenada hercege	173		
Az angol királynő	175		
Igaz barátok	177	Tematikus	
A fordított csavarmenet	179	tartalomjegyzék	244
Jó döntések	182		
Rudolf és Hullapej	184		

Források

Greg Miller:

A traktorverseny

Chuck Workman:

A hadihajó és a világítótorony

Óvakodj a kurárétól!

Nagy kalandok

Hannibál tüze

R. Davidson (Dave) Guild:

Azért vásároltalak meg, hogy

felszabadítsalak

Toby Wilson:

Eszkimó farkasvadászok

Mikor halok meg?

Paul Warton:

A repülő V

Élezd meg a fejszédet!

Scott Hamilton:

Hazafelé

Skip Seibel:

Nem igazi férfi

Meg nem alkuvó elszántság

Jeff Mugford:

Miféle élet?

Doug Roller:

Egy éjszaka a kísértetjárta házban

Chap Clark:

A szörnyű felfordulás

Igazolások

Rudolf és Hullapej

Rick Bundschuh:

A nagy kő

Halálos golyócskák

Franciaország, 1943.

A mentőcsónak

Tony Campolo:

A cirkuszi bohóc

A kőolaj-finomító

Teddy és Thompson kisasszony

Len Kageler:

A számítógép-kegyelem

A fűszeres

Les Christie:

Nagy Sándor

A méhcsípés

A győztes vére

Hajó a kirakatban

A palack

A koporsó

Az éjjeli pávaszem

Fejezd be a versenyt!

A Repülő Wallendák

A kártérítési igény

A kirakójáték

A tükör

Kiállítás nyereskor

Az utolsó vacsora festése
Pepe Rodriguez
Grenada hercege
Az angol királynő
A társasági hölgy
Telemachus Rómába megy
Hőmérők és hőfokszabályozók
Túl sok a mozdonyvezető

Mark Jevert:
Félelmetes engedelmesség
A vakok és az elefánt
Nézz szembe a zenével!
Az Ige terjedése
Az álláskérelmező

Ray Johnston:
Sparky, az örök vesztes
Meg fogunk keresni

Dewey Bertolini:
A Szépség és a Szörnyeteg
Jézus és a futbalcsapat

Jim Burns:
Arra született, hogy repüljön
A világ legügyesebb ütőjátékosa
Az utolsó vacsora festménye
Az öngyilkossági kísérlet

Nátán, a próféta volt a vendéglőadó, Dávid király a hallgatóság. Nátán üzenetet hozott az Úrtól Dávid király számára, és mivel kiváló üzenetközvetítő volt, mondanivalóját egy történettel kezdte:

Élt egy városban két ember, egy gazdag meg egy szegény. A gazdagnak igen sok juha és marhája volt. A szegénynek nem volt egyebe, csak egy báránykája, azt is pénzen vette. Táplálgatta, és a gyermekeivel együtt nevelkedett. A falatjából evett, poharából ivott, és az ölében feküdt, mintha csak a leánya lett volna. Egy napon a gazdag emberhez betért egy vándor. A gazdag ember nem volt hajlandó a saját bárányai vagy marhái közül egyet levágtatni, hogy ételt készítsen a hozzá betért vándornak. Ehelyett elhozatta a szegény ember egyetlen báránycáját, s azt készítette el a vendégnek (2Sám 12:1-4).

Dávid királyt persze nagyon felizgatta a történet. Komolyan vette, és indulatosan felkiáltott: Az élő Úrra mondom, hogy halál fia az a gazdag gazember, aki elvette azt a báránycáját!

Bingó! Nátánnak már alig kellett néhány szót szólania. Mindössze annyit kellett tennie, hogy alkalmazza a történetet a hallgatóságára: „Te vagy, uram, az az ember!”

Nátán, mint minden jó előadó és tanító, tudta, hogy egy kép felér ezer szóval. Egy megkapó illusztráció, amit gondosan választunk ki, és ügyesen alkalmazunk, többet közöl, hosszabb ideig észben tartható, és nagyobb hatással bír ezernyi szónál, ami lehet igaz és fontos, de elvont, és nem mond el történetet.

Jézus is ismerte a történetek értékét, ezért beszélt példázatokban. Sőt, a Mt 13,34-ben azt olvashatjuk, hogy Jézus sohasem tanított példázatok nélkül. Következésképpen történetekkel és illusztrációkkal fűszerezte beszédeit, hogy mondanivalóját megérthessék. Illusztrációit a Közel-Kelet mindennapi életéből

merítette, történetei földművesekről és családokról, juhokról és kecskékről, magtárakról és búzamezőkről szóltak. Az emberek lenyűgözve hallgatták tanítását.

Sajnos, a mai tinédzserek leggyakrabban nem a *lenyűgöző* szóval jellemzik a gyülekezeti előadókat és tanítókat. Úgy tűnik, sokkal divatosabb kifejezés az *unalmas*. Ennek ellenére van néhány előadó, aki tudja, hogyan szóljon ehhez a korosztályhoz. Ők állandóan történeteket és illusztrációkat használnak a beszédeikben – eredményesen.

A *Fején a szöveget* című könyv egy válogatás azokból a történetekből, amelyeket e népszerű előadók eredményesen használtak ifjúsági beszélgetések alkalmával. Jómagam is sokat felhasználtam közülük. Mindegyik beválhat az ifjúsági munkában, ha megfelelően választjuk ki a történetet, valamint meggyőződéssel és céltudatosan adjuk elő őket.

Könyvem nem kimerítő gyűjteménye az ifjúsági beszélgetések illusztrációinak. Azoknak a könyveknek, amelyek a teljesség igényével lépnek fel, többnyire olyan nagy a terjedelmük, hogy nehezen használhatók. A polcomon egy könyv azzal dicsekszik, hogy nyolcezer illusztrációt tartalmaz. De be kell vallanom, hogy nehéz egy jó illusztrációt találnom benne, amikor szükségem van rá. Ezzel a könyvvel inkább az volt a célom, hogy minőséget nyújtsak, mintsem mennyiséget.

Az illusztrációk kiválasztása és felhasználása személyes és szubjektív. Lehet, hogy ami nálad beválik, nálam nem válik be (és fordítva). Ennek ellenére ez a könyv egy olyan válogatás, amelyet fenntartás nélkül merek ajánlani. Ebben döntő szerepet játszik azoknak a kvalitása, akik közreműködtek a könyv megírásában (a nevük fel van sorolva a 7. és 8. oldalon). A jó illusztrációk értékesek és nehezen szerezhetők meg, mert sok előadó inkább megtartja őket magának. Éppen ezért rendkívül hálás vagyok azoknak a szerzőknek, akik önzetlenül hozzájárultak e könyv megjelenéséhez azáltal, hogy megosztottak velünk néhányat a legjobb történeteik közül.

Hogyan válasszunk és használjunk illusztrációt?

Úgy célozzunk, hogy eltaláljuk a célpontot!

Az alkalmazás során a legfontosabb dolog szem előtt tartani azt, hogy a könyvben található történetek csupán illusztrációk. Nem maga a történet az, amire a hangsúlyt kívánjuk helyezni. Más szavakkal: ne építsük a beszélgetést ezek vagy bármilyen más illusztráció köré. Mondanivalónkat kezdjük a lényeggel (az igazsággal), amelyet át szeretnénk adni, majd ennek alátámasztására keressünk vagy alkossunk mi magunk illusztrációt.

Egy kisfiú édesapjától íjat és nyílveesszőket kapott ajándékba. Azonnal kiment az udvarra, hogy kipróbálja. Kisvártatva utánament az édesapja, és azt látta, hogy a kerítésre rajzolt különböző célpontokra lőtte ki a nyílveesszőket a fiú. Nagy meglepetésére mindegyik lövés telitalálat volt. Az édesapa döbbenten mondta a fiának: „Nem is gondoltam, hogy ilyen jó céllovó vagy!”

Mire a kisfiú mosolyogva válaszolta: „Ó, könnyű volt! Először ellőttem a nyílveesszőket, majd köréjük rajzoltam a célpontokat.”

Amikor csupán azért használunk illusztrációkat, mert önmagukban jók, akkor tulajdonképpen céltáblákat rajzolunk a már kilőtt nyilak köré. Kezdjük a beszélgetés megtervezését azzal, hogy eldöntjük, mi legyen a téma (a cél). A beszélgetést csak akkor színesítsük szemléltető történettel, ha az hatékonyan segíti a lényeg megértését. Ne felejtjük el azt sem, hogy a különböző célpontok eléréséhez különböző „nyílveesszőkre” van szükségünk. Legyünk tehát igényesek, amikor illusztrációkkal töltjük meg „tegezünket”.

A könyvben található illusztrációk mindegyikéhez javasoltam egy vagy két olyan témát, amit az illusztráció alátámaszthat. Minden történet többször is felhasználható. A könyv végén található egy lista, amely általános témakörök szerint csoportosítja az illusztrációkat, hogy megkönnyítse a kiválasztást.

Ne lőjünk túl a célon!

avagy ne illusztráljunk túl

Néhány dolog annyira nyilvánvaló, hogy egyáltalán nem szorul illusztrálásra.

A fenti mondat talán nem magától értetődő, ezért szemléltetni fogom. Tegyük fel, hogy egy csoportnak tartok előadást, és azt mondom: „Isten jó.” Ennek a kijelentésnek az igazsága talán nem egészen tiszta és világos némelyeknek, így illusztrálok egy történettel, egy példával vagy egy hasonlattal, ami segít a hallgatónak egy képet kialakítani arról, hogy pontosan mire is gondolok, amikor azt mondom: „Isten jó.”

Ugyanakkor, ha a szobában 5°C a hőmérséklet, és én azt mondom a hallgatóknak, hogy a szobában hideg van, valószínűleg nem kell ezt a kijelentésemet alátámasztanom egy olyan történettel, melynek a főszereplője halálra fagyott. Hallgatóságom nem ostoba; érteni fogja, miről beszélek. Ez a kijelentés magától értetődő. Az illusztráció csak túlbonyolítja a témát.

Azon túl, hogy csak szükség esetén alkalmazzunk illusztrációt, fontos, hogy takarékosan bánjunk vele. Egy üzenet kihangsúlyozására bőven elég egy illusztráció. Az emberek jól megjegyeznek egy illusztrációt, és talán gondolkodnak rajta egy ideig. Talán nekünk is eszünkbe jut például egy vicc, amit egy barátunk mondott el ebéd közben – esetleg mi is továbbmondjuk azt másoknak. Ha két viccet mond el a barátunk, akkor nagy valószínűséggel el is felejtjük az elsőt, mire kimulatjuk magunkat a másodikon.

Az illusztrációk észben tartása is ugyanezen az elven műkö-

dik. Ha előadásunkban két vagy több illusztrációt használunk közvetlenül egymás után, a hallgatóság valószínűleg gyorsan elfelejti őket. Nemrég hallgattam valakinek az előadását, aki egy este leforgása alatt húsz vagy annál is több illusztrációt használt. Bár valóban szórakoztató volt, utána egyet sem tudtam felidézni közülük. És ami ennél is rosszabb: nem emlékeztem arra sem, hogy mi volt a lényeg bennük.

Bölcsen válasszuk meg a történetet! Körvonalazzuk magunknak az üzenetet, és illusztráljuk azt helyesen, majd térjünk át a következő pontra – vagy fejezzük be mondanivalónkat. Ne halmozzunk történetet történetre egy üzenet szemléltetésé-
sekor.

Az illusztráció használata hasonlít egy szög beveréséhez. Amikor a szöveget bevertük, nem ütögetjük tovább a szög fejét, mert a kalapácsütések nyomot hagynak a fában. Némelyik előadó ilyen „kalapácsnyomokat” hagy hallgatóságán azáltal, hogy agyonillusztrálja mondanivalóját.

Az értelmezést hagyjuk a hallgatóra!

A hallgatóság sértve érzi magát, ha mindent a „szájába rág-
nak”, és gondolkodnak helyettük. Segítsük a hallgatóságot abban, hogy a lehető legvilágosabban megértsék a mondanivalónkat – ahogy Nátán próféta tette. Másrészt, ha Nátán nem vonatkoztatta volna rá az illusztrációt, valószínűleg akkor is rájött volna Dávid egy kevés gondolkodás után, hogy róla van szó.

Jézus gyakran mondott példázatokat értelmezés nélkül. Hagyta, hogy a hallgatósága elgondolkodjon rajta egy kicsit, és egymás között megbeszéljék. Jézus tanítványait is kétség-
telenül tanulásra ösztönözte az, hogy el kellett gondolkodniuk a példázatok jelentésén.

Természetesen mi magunk is haszonélvezői lehetünk nagy Tanítómesterünk stratégiájának.

Használjuk céltudatosan az illusztrációkat!

Az illusztráció alkalmazásának elsődleges célja az, hogy átadja a lényegét, de más célt is szolgálhat. Használhatjuk kizárólag arra, hogy fenntartsuk hallgatóságunk érdeklődését, vagy hogy megváltoztassuk előadásunk menetét, és így érdekesebbé tegyük azt.

Mindig lenyűgöz, amikor megfigyelhetem, hogy egy olyan hallgatóság, amelyik bóbiskol, vagy papírdarabkákra firkálgat, netán egymás között sugdolózik, hirtelen éberré válik, mihelyt az előadó egy történetet kezd mesélni. Mintegy vezényszóra, minden fej felemelkedik, a tekintetek az előadóra szegeződnek, a suttogás megszűnik, és az előadó osztatlan figyelemnek örvend. Sajnos, mihelyt a történet véget ér, legtöbbször mindenki visszatér korábbi foglalatosságához. A jó előadó ezt úgy kerüli el, hogy a magyarázatot ugyanolyan megragadóan (anélkül, hogy ezt a szót használná) és érdekfeszítően adja elő, mint magát a történetet. Egy megfelelően kiválasztott illusztráció ráhangolja a hallgatóságot arra, hogy felfedezze a lényegi üzenetet.

Az illusztráció arra is alkalmas, hogy felvezessük a mondanivalónkat, előadásunk témáját. Más szóval, lehet, hogy az illusztráció önmagában nem is közöl sok igazságot, de mivel érdekes vagy tréfás, és mintegy „jégtörőként” szolgál, segítséget nyújt az előadónak abban, hogy átváltson arra a témára, amit ki szeretne fejteni. Erre a célra természetesen alkalmasak a viccek. Én, amikor az énképről vagy az együtt járásról tartottam előadást, sokszor használtam a *Találka egy ismeretlennel* c. illusztrációt (38. o.). Ez lényegében egy vicc, nem kell komolyan venni, hanem – mint bármely más illusztrációt – kapcsolni kell fő célkitűzésünkhöz.

Bár az illusztrációkkal le tudjuk kötni egy csoport figyelmét, vagy meg tudjuk nevetetni őket, de ha csupán ez vezérel bennünket, a hallgatóság csalódott lesz, és unni fogja magát. Végül

elegük lesz az olyan előadókból, akiknek nem tartalmaz a mondanivalójuk – mint az olyan gyerekből, aki akkor is farkast kiált, amikor nincs farkas.

Egy fogadáson hallottam egy közismert keresztyén írótnemrég, aki díszvacsorák kedvelt vendége, amint tucatnyi viccet, történetet és illusztrációt mondott el.

Bár az illusztrációk egy része szórakoztató volt, előadása mégis összefüggéstelen volt, és nem vezetett sehová. Nem volt konkrét üzenete, – vagy ha mégis, nem tudta úgy kifejtetni, hogy hallgatósága meg is jegyezze. Több mint egy órán át beszélt, és bár időnként rendkívül mulatságos volt, a hallgatóságnak egy idő után elege lett belőle. Haza akartak menni. Végül arra a következtetésre jutottam, hogy az előadó alapvetően egy bizonytalan személyiség, akinek az elsődleges célja nem az volt, hogy üzenetet közöljön, hanem hogy megkedveltesse magát a hallgatósággal. A teljes rendelkezésére álló időt szórakoztatással töltötte, ahelyett hogy hasznos segítséget nyújtott volna a jelenlevőknek. Ez egy hivatásos humoristánál rendjén való, de aki azt szeretné, hogy komolyan vegyék, az nem engedheti meg magának ezt.

Válasszuk a megfelelő illusztrációt!

Mondanom sem kell, hogy ne válasszunk olyan illusztrációt, ami nem felel meg nekünk vagy a hallgatóságnak. E könyvben található történetek némelyikénél drámai hangnemet kell megütni, míg mások például több humorérzéklet igényelnek. Ha nincs különösebb adottságod a drámai vagy humoros előadásmódra, akkor valószínűleg jobb, ha elkerülöd ezeket az illusztrációkat. Amikor egy történetet kiválasztunk, tegyük fel magunknak a kérdést: Mennyire illik hozzám ez az illusztráció? Megfelelően elő tudom adni?

Emlékszem, ahogy Bill Cosby-t próbáltam utánozni fiatalabb koromban. Tulajdonképpen bolondot csináltam magamból.

Hogy lehet az, hogy Bill Cosby olyan jópofa volt, én pedig fel-sültem, holott ugyanazt csináltam? Hát úgy, hogy én nem vagyok Bill Cosby. Én nem tudok más lenni, csak saját magam. Amikor gyerekekhez szólok, kizárólag olyan illusztrációkat használok, amelyekben „otthon érzem magam” – azaz amelyeket meggyőződéssel és hitelesen tudok előadni. A könyvben található illusztrációk közül némelyiket talán nehéz volna így továbbadnunk. Ezek használatát kerüljük.

Másrészt viszont van egy csomó olyan, amit hatékonyan használhatunk. Ha már kiválasztottunk egyet, egészen addig gyakoroljuk, amíg magunkénak nem érezzük, és meggyőzően elő nem tudjuk adni. Ha szükséges, tanuljuk meg kívülről. Nincs annál rosszabb, mint amikor úgy adunk elő egy szemléltető történetet, hogy értelmetlen, mert egy kulcsfontosságú elemet kihagyunk belőle. Én ismerem ezt a helyzetet; nem egyszer elkövettem ezt a hibát. Belekezdtem egy illusztrációba, és csak akkor vettem észre, hogy elfelejtettem a csattanóját.

Ilyen esetben nagyon nehéz zökkenőmentesen megtalálni a témához visszavezető utat.

E könyv illusztrációinak némelyike felolvasásra való – mint pl. a *Kártérítési igény* című. Készíthetünk fénymásolatot is az illusztrációról, ha ezt jobbnak látjuk, mint a könyvből való felolvasást.

Vegyük figyelembe a hallgatóságot!

Nem minden illusztráció felel meg bármilyen közönségnek. Bár ebbe a könyvbe azokat válogattuk össze, amelyek általánosságban véve hatékonyaknak bizonyultak serdülők körében, ez nem jelenti azt, hogy csak serdülőkori problémákkal foglalkoznak. Arról van inkább szó, hogy ezeket megértik a fiatalok, és megragadják a lényegét, ha jól adjuk elő a történetet.

A könyv legtöbb illusztrációja egy elbeszélés, mert a fiatalok

szeretik az elbeszéléseket – különösen azokat, amelyekből tanulság vonható le. A tinédzserek előszeretettel keresik az összefüggést a konkrét illusztráció és az elvont elmélet között. Sok fiatal számára ez a fajta „agytorna” új és izgalmas élmény, s így a történetek elbeszélése egy kiváló módja e fiatalabb korosztály tanításának.

A kisgyermek is szeretik a történeteket, ám az ő értelmi képességeik még nem eléggé fejlettek ahhoz, hogy a metaforikus vagy szimbolikus nyelvezetet megértsék. Számukra nehéz feladat kisilabizálni egy allegória vagy példázat jelentését.

Egy alkalommal elmondtam az *A kesztyű* című illusztrációt egy gyermek-istentiszteleten. Bemutattam, milyen haszontalan egy kesztyű, amíg nincs benne a kezem. „Ehhez hasonlóan,” magyaráztam a gyermekeknek, „Krisztus nélkül semmit sem tehetek. Én olyan vagyok, mint egy kesztyű, és Jézus olyan, mint a kéz. Ha Krisztus bennem van, bármit megtehetek, amit ő akar, hogy tegyek.”

A gyermek-istentisztelet befejeztével több kisgyermeket is megkérdeztem, hogy mit tanultak abból, amit elmondtam. „Azt, hogy egy kesztyű haszontalan, ha nem tesszük bele a kezünket” – mondta az egyik kisfiú. Hát igen! A tinédzserek és a felnőttek viszont azt emlegették, hogy milyen nagyszerű szolgálat volt. Legalább ők megértették a lényegét.

Illusztrációinkat tegyük személyessé!

Az illusztrációk olykor sokkal hatékonyabbak, ha személyessé tesszük őket. Ha például *A Repülő Wallendákat* adjuk elő, kezdhetjük a következőképpen: Amikor kisgyerek voltam, nagyon szerettem elmenni a cirkuszba, ha a városunkban jártak. Különösképpen élveztem az akrobaták mutatványait, akik nap mint nap életük kockáztatásával repültek a magasban a trapézon, vagy táncoltak a kötélén. Mindig csodálkoztam azon, hogy sokan mentőháló nélkül mutatták be lélegzetel-

állító számaikat. Az egyik leghíresebb mutatvány a Repülő Wallendák volt.

Így személyessé tehetünk egy történetet anélkül, hogy hazudnánk.

A történet személyi síkra terelésének helytelen formája a következőképpen hangozhatna: „Ott voltam a Cobo Hallban azon az estén, amikor a Repülő Wallendák...” – hacsak valóban ott nem voltam. Ne mondjunk valótlanságokat annak érdekében, hogy fontosnak, jónak vagy akár rossznak tüntessük fel magunkat. Legyünk hallgatóságunkhoz őszinték, és akkor nemcsak hatékonyabbak leszünk, hanem később sem fog kíseríteni a múltunk.

Egy híres keresztyén ifjúsági előadó nemrég teljesen feladni kényszerült a szolgálatát, mert kiderült, hogy sok minden, amit igaznak állított be éveken át, valójában hazugság volt. Egy illusztráció nem olyan fontos, hogy hazugságra kényszerüljünk miatta. Amit mondunk, szorítkozzon az igazságra. Ha valami ezen túlmegegy, nem etikus, és nincs keresnivalója a gyülekezeti szolgálatban.

Másfelől megállapíthatjuk, hogy a legtöbb illusztráció, – legyen az akár velünk megesett történet – nem teljesen igaz. Az ebben a könyvben található illusztrációk sem feltétlenül igazak. Némelyikük történelmi eseményen és valós történelmi személy életén alapszik (mint a *Nagy Sándor* vagy *Telemachus Rómába megy*), ám itt illusztrációként, és nem történelmi leírásként szerepelnek. Kétségtől valóztattak és színeztek rajtuk, hogy hatásos illusztrációkká váljanak. Legjobb esetben is csak részben igazak. Tony Campolo szokta hamiskás szemhunyorítás kíséretében azt mondani illusztrációiról, hogy „nos, ha nem így volt, így kellett volna lennie.”

Az itt található illusztrációk közül kevés történt meg ténylegesen. Ezek egyszerű történetek vagy példázatok, amelyek egy-egy igazságot közvetítenek. Különbőség van egy igaz történet és egy olyan történet között, amely egy igazságot közvetít.

Néhány ember számára meglepő, hogy sok történet, amit Jézus elmondott, nem volt valóságos. Példázatok voltak, és a példázatok értelemszerűen fiktív történetek. Ezeket Jézus találta ki. A történetbeli tékozló fiú a valóságban nem létezett, legalábbis amennyire mi tudjuk. Jézus azért találta ki ezt a történetet, hogy szemléltesse egy üzenet lényegét, és ezt olyan nagyszerűen tette, hogy a tékozló fiú minden idők egyik legkedveltebb története lett.

Miközben a történetek személyes síkra terelésével foglalkozunk, feltennék egy kérdést arra vonatkozóan, hogy mi a helyzet akkor, ha ellopjuk valaki másnak az illusztrációját, és úgy alkalmazzuk, mintha velünk történt volna meg, vagy tőlünk származna. Helytelen az ilyen? Ez is a plagizálás egy formája lenne? Én úgy gondolom, hogy a válasz: igen – olykor. Ismerek előadókat, akik már alig-alig tudják elmondani saját előadásukat, mivel mások „ellopták” illusztrációikat és példáikat, és kisajátították azokat. Tony Campolo mosolyogva emlékszik vissza arra, hogy egy gyülekezetben éppen megosztani készült jól ismert „Ma péntek van, de közeleg a vasárnap” című üzenetét, amikor a helybeli lelkész leállította azzal az indoklással, hogy „a gyülekezet úgy tudja, ez velem történt meg”.

A legjobb módja a más személyhez kapcsolódó illusztrációk használatának az, hogy megjelölöm a forrást. Milyen jó lett volna, ha a fenti lelkipásztor így mondta volna el: „Tony Campolo mesélt egy fantasztikus történetet arról...”. Persze lehet, hogy az illusztráció veszít a hatásából egy ilyen utalás miatt. Ebben az esetben jobb, ha el sem mondjuk. Ez a könyv kevés olyan illusztrációt tartalmaz, amely egy-egy előadó személyes élménye, ezeket is viszonylag könnyű más szájába adni. Kissé nehézkes a mások élményeit harmadik személyben elmondani. Ezek olyan illusztrációk, amelyeket bárki használhat. Ne törődjünk a forrás megadásával, hacsak nem érezzük úgy, hogy a helyzet megkívánja.

Az illusztrációk személyessé tételének egy másik módja, hogy

felidézzük egy hasonló élményünket. Például az *A reménytelen baseballmeccs*ből lehet bármilyen baseballmeccs tetszés szerint. Vagy lehet belőle egy golfjátzsma, jégkorong-mérkőzés, netalán Nintendo játék. Nincs jelentősége. Ha ugyanazt az üzenetet egy személyesebb illusztrációval el tudjuk mondani, akkor válasszuk azt.

Azáltal is személyesebb síkra terelhetjük az illusztrációkat, ha kiszínezzük őket, változtatunk a részleteken, átnevezzük a szereplőket, ha valamilyen módon érdekesebbé tesszük őket a hallgatóság számára. Majdnem mindig jól beválik ez a bibliai történetek elmondásánál is. A gyermekek például jobban figyelnek, ha a történet számukra ismert személyekhez, helyekhez és eseményekhez kötődik. A kamaszok könnyen azonosulnak a tékozló fiúval, ha az mint középiskolás diák jelenik meg, aki elhatározta, hogy kimarad az iskolából, és a zsebét pénzzel megtömve lelép otthonról.

Kívánom, hogy jelentsenek e könyv illusztrációi bátorítást minden olvasónak, hogy ki-ki gyűjtsön szemléltető anyagot saját és mások élettapasztalatából. Megragadó illusztrációkat meríthetünk mindennapjainkból vagy a televízióból, filmekből, könyvekből, folyóiratokból vagy újságokból. Járjunk nyitott szemmel és füllel, és gyűjtsük össze rendszerezve, amit találunk, hogy később felhasználhassuk.

Célunk: Az igazság közvetítése

Talán láttad azt a Gary Larson-karikatúrát (Far Side), amely egy gazdája mellett üldögélő kutyát ábrázol a következő képaláírással: „*Amit a kutyának mondunk*”. A gazdi a kutyáját dorgálja rossz viselkedése miatt a következő szavakkal: „Rossz kutya vagy, Ginger! Most már elegendem van belőled! Ezután nem nyúlsz a szeméthez, vagy pedig viszlek a sintérhez! Megértetted, Ginger? Ha?” A következő ábrán ugyanaz a jelenet látható, csak a képaláírás változik: „*Amit a kutya hall*”. Ennél a verziónál azt

láthatjuk, hogy a gazdi szavai miként jutottak el a kutyához: „Bla, bla, bla, Ginger! Bla, bla, bla, bla, bla, bla, bla, bla, bla, Ginger, bla, bla, bla?”

Néha ez történik, amikor felnőttek beszélnek gyerekekhez. Ne felejtsük el, hogy a célunk az igazság közvetítése olyan formán, hogy amit mondunk, megegyezzen azzal, amit a diákjaink hallanak, megértenek és megtesznek. Reméljük, hogy ez a könyv segítségedre lesz ennek a célnak az elérésében, amikor legközelebb serdülőkorú hallgatóság előtt állsz.

Nagy Sándor

Nagy Sándor, minden idők egyik legnagyobb hadvezére, hatalmas seregével majdnem az egész akkor ismert világot meghódította. Egyik hadjárata alkalmával egy éjszaka nem tudott aludni, és kijött a sátrából, hogy körüljárja a tábort.

Ahogy az egyik szolgálattévő őrszem mellett elhaladt, észrevette, hogy az alszik – ami súlyos vétség volt. Az őrszolgálat közbeni elalvás büntetése bizonyos esetekben azonnali halál volt: a parancsnok leöntethette az alvó őrt petróleummal, és meggyújtathatta.

Amint a hadvezér az őrszem felé közeledett, a katona ébredezni kezdett. Felismerte, hogy ki áll előtte, és halálra rémült.

– Tudod-e, hogy milyen büntetés jár azért, ha valaki őrség idején elalszik? – kérdezte meg Nagy Sándor a legényt.

– Igen, uram – válaszolta a katona remegő hangon.

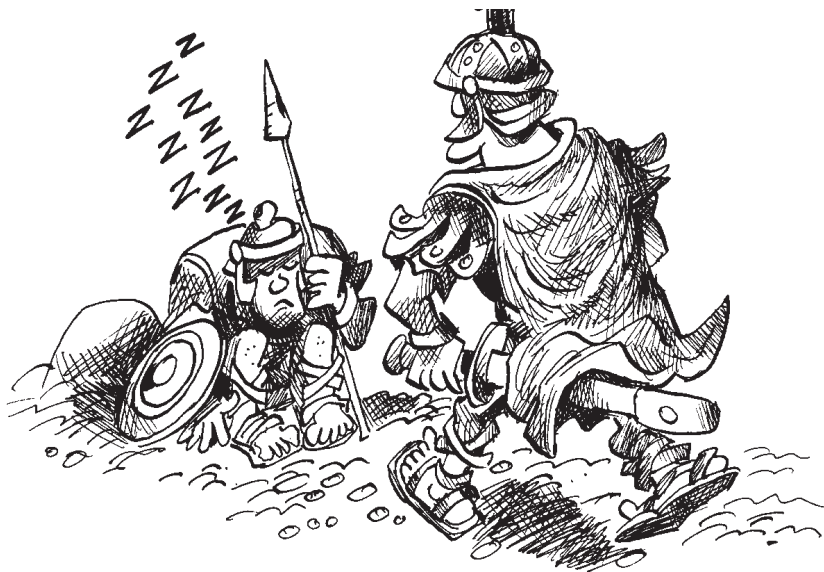
– Hogy hívnak, katona? – kérdezte Nagy Sándor.

– Sándornak, uram.

A hadvezér megismételte a kérdést.

– Hogy hívnak?

– Sándor a nevem, uram – ismételte meg a kérdezett.

Nagy Sándor harmadszor is feltette a kérdést, ezúttal még hangosabban.

– Hogy hívnak?

– Sándornak, uram – mondta a katona alázatosan harmadszor is.

Akkor Nagy Sándor erősen a szemébe nézett a fiatal katonának, és erélyesen így szólt hozzá:

– Katona, vagy a neveden változtass, vagy a viselkedéseden!

Alkalmazás _____

Nekünk, akik Krisztus nevének hordozói vagyunk, és magunkat keresztyéneknek nevezünk, úgy kell élnünk, hogy méltók legyünk e névhez (lásd 2Tim 2,19; Jak 2,7; 1Pét 4,16).